

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen
Centre for Economic Development, Transport and the Environment

MMM:n saamelaistyöryhmän kuulemistilaisuus 27.11.2013

Inari Sajos

Kalatalous

Pentti Pasanen
Kalatalouspäälikkö
Lapin ELY-keskus

Kolttalaki 9 § eräät oikeudet

- Koltta-alueella asuvalla koltalla on tällä alueella sijaitsevilla valtion maa- ja vesialueilla ilman eri korvausta oikeus:
- ---
- 4) pitää venevalkamia ja kalastusvälineiden kuivatuspaikkoja ilman erityistä lupaa;
- ---
- 7) harjoittaa kalastusta valtion vesialueilla.

Kolttalaki 11 §

Kalaistutukset

Maatilatalouden kehittämisrahaston varoilla voidaan hankkia kalanpoikasia istutettaviksi koltta-alueen vesistöihin ja suorittaa muitakin kalavesien hoitoon liittyviä toimenpiteitä.

Edellä 1 momentissa tarkoitetusta toimenpiteestä päättää maaseutuelinkeinopiiri, joka voi antaa niiden toteuttamisen Metsähallituksen, riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen tai kalastuskuntien suoritettavaksi.

Kolttalain 11 §:n toimeenpano

- Kolttavesien hoitotyöryhmä suunnittelee, käsittelee ja hyväksyy hoitosuunnitelman
 - Jäsenet: Kolttien luottamusmies, Inarin kunta, Lapin ELY-keskus, MH, RKTL
- MH valmistelee hoitotoimenpiteet
 - aineisto osapuolten tutustuttavaksi hyvissä ajoin
- Lapin ELYkeskus hakee rahoituksen MMM:stä ja osoittaa rahan MH:n käyttöön
- MH toteuttaa ja RKTL tuottaa poikasmateriaalin toimenpiteet pääosin kalaistutuksia
- Istutusten tarpeellisuudesta on keskusteltu, koska vesistöt ovat pääosin luonnontilaisia ja kalastus vähenemässä

Näätämönjoki

- Näätömönjoen kalastussopimus 1978
- Paikkakuntalaisten erityisoikeudet – verkkopyynti
- Paikallisesti neuvotellaan vapaaehtoisesta kalastuksensäätelystä Norjan kalastusoikeuden haltijat, kolttien kolttien kyläkokous, MH, ELY
- Vesistöt pääosin MH:n hallinnassa
- MH hoitaa lupamyynnin ja Lapin ELY-keskus kalastuksen valvonnan
- Uudessa kalastuslaissa säädökset erityiskalastusoikeuden käytöstä valtion vesillä – puolet valtion kalastusoikeuksista siirtyy yksityisille?

Tenojoen kalastussopimus 1989

- Paikkakuntalaisten erityisoikeudet
 - Paikkakuntalaisen tulkinta ongelmallista
- Kiinteistömääritystoimituksessa saadaan selvyys kalastusoikeuksista
- Uudessa kalastuslaissa säädökset erityiskalastusoikeuden käytöstä valtion vesillä
- Sopimuksen viranomaistehtävät siirtyneet Lapin ELY-keskukselle
- Turistikalastuksesta neuvotellaan vuosittain, ELY, Norjan fylkesmannen ja Tenon paikallishallinto
 - Saamelaiskäräjien kuuleminen
- Paikkakuntalaisten kalastuksen säätely joustamaton
- Tenojoen kalastussopimuksen uudistamisesta neuvotellaan

Kalastuslaki 14 a §

- *"Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus asettaa neuvottelukunnan käsittelemään Enontekiön, Inarin ja Utsjoen kunnissa sijaitsevien valtiolle kuuluvien kalavesien kalatalouskysymyksiä. Neuvottelukunta asetetaan kutakin kuntaa varten kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Sen tehtävänä on toimialueensa puitteissa antaa lausuntoja, tehdä esityksiä ja aloitteita sekä suorittaa muut sille määrätyt tehtävät.*

Metsähallituksen ja Metsäntutkimuslaitoksen tulee pyytää neuvottelukunnalta vuosittain lausunto kalastuksen järjestämisestä ja kalastuslupien myöntämisessä noudatettavista periaatteista. Viranomainen ei voi poiketa annetuista lausunnoista ilman erityistä syytä."

- Uuteen kalastuslakiin mahdollisesti Ylä-Lapin neuvottelukunta

Kalastuslaki 12 §

"Valtion yksityiset kalastukset pysytetään valtiolla siellä, missä ne vanhastaan ovat olleet ja edelleen ovat hallinnassa. Tarkempia säännöksiä niiden käytöstä samoin kuin valtiolle kuuluvan kalastusoikeuden käyttämisestä ja kalastuksen harjoittamisesta valtion omistamilla vesialueilla annetaan asetuksella, jolloin ammattikalastajien ja paikallisen väestön etu on ensi sijassa otettava huomioon. **Enontekiön, Inarin tai Utsjoen kunnassa vakinaisesti asuvilla, jotka harjoittavat ammattikalastusta, kotitarvekalastusta tai luontaiselinkeinoja, on kuitenkin oikeus saada korvauksetta lupa kalastuksen harjoittamiseen mainituissa kunnissa sijaitsevilla valtiolle kuuluvilla vesialueilla.**"

- Säädöksen taustalla on saamelaisten perinteinen jutaava elämäntyyli
- Uudessa kalastuslaissa oikeus mahdollisesti rajoitetaan koskemaan asuinkuntaa

Kalatalous 2013-2014

- Kalatalousedun valvonta, kalatalousvelvoitteet, luvat, kiellot, kalastuskorttivarojen jako
- YKP:n toimeenpano: EKTR resurssien jako, EU:n ja kansallinen kalastuksen ja kalakaupan valvonta (komission auditoinnissa 2013 ei huomautettavaa), hyljesietopalkkiot kalastajille, kansalliset kuljetustuet
- Tornionjoen lupamyynnin organisointi ja valvonta rajajokisopimuksen mukaisesti; Tenojoen sopimuksen toimeenpano ja uuden kalastussopimuksen valmistelu
- Kalatiestrategian toimeenpano: Isohaaran 2. kalatie otettu käyttöön, Ala-Kemijoen neljän padon kalateiden yleissuunnittelu käynnissä; kalatalouskunnostukset; kalanhoitovelvoitteiden muuttaminen käynnissä RKTL:n kanssa
- Resurssipula: toimeenpano ja kehittäminen kärsivät
- Tulosohtausmalli rajajoilla?

